

KASIM AYI FİYAT GELİŞMELERİ

5 ARALIK 2017

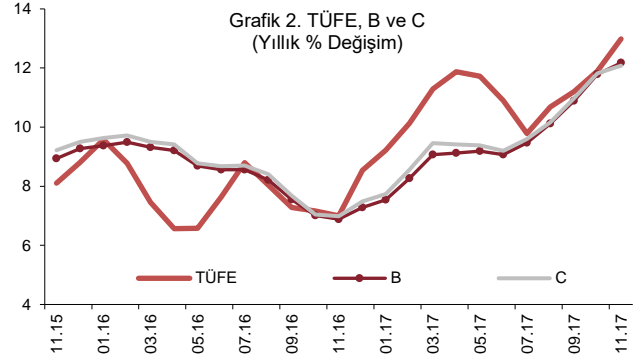
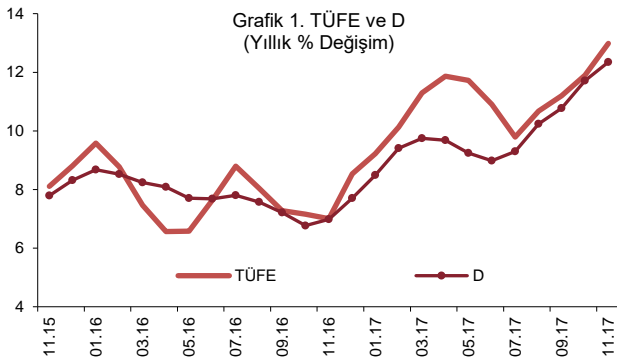
ÖZET...

Kasım ayında tüketici fiyatları yüzde 1,49 oranında artmış ve yıllık enflasyon 1,08 puan yükselerek yüzde 12,98 olmuştur. Bu yükselişe en belirgin katkı işlenmemiş gıda fiyatlarından gelmiştir. Döviz kuru ve petrol fiyatlarındaki yükseliş enerji enflasyonunu olumsuz etkilemeye devam etmiştir. Temel mal enflasyonu Türk lirasındaki birikimli değer kaybına bağlı olarak dayanıklı tüketim malları öncülüğünde artış eğilimini sürdürmüştür. Diğer taraftan, hizmet grubunda yıllık enflasyon gerilemiştir. Bu çerçevede, çekirdek göstergelerin yıllık enflasyonu temel mal grubu kaynaklı olarak yükselmiş, ana eğilimi ise yüksek seviyesini korumuştur.

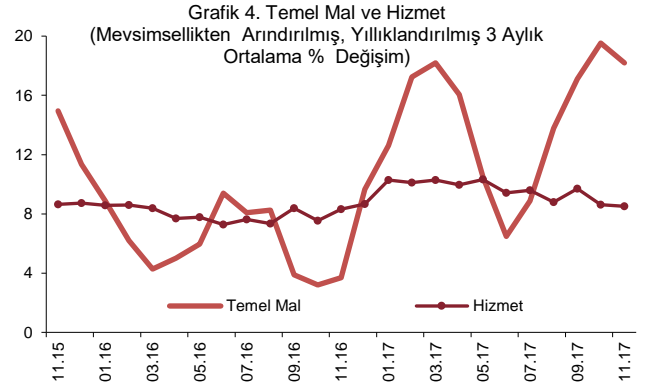
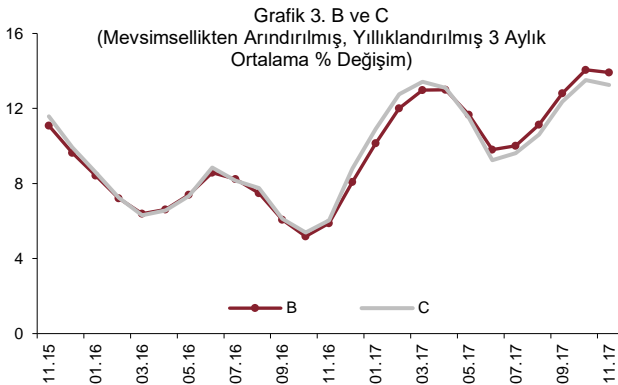
...DEĞERLENDİRMELER...

Kasım ayında tüketici fiyatları yüzde 1,49 oranında artmış ve yıllık enflasyon 1,08 puan yükselerek yüzde 12,98 olmuştur (Grafik 1). Bu dönemde B ve C endekslerinin yıllık değişim oranları sırasıyla 0,38 ve 0,26 puan artarak yüzde 12,17 ve 12,08'e ulaşmıştır (Grafik 2).

Alt grupların yıllık tüketici enflasyonuna katkıları incelendiğinde, bir önceki aya göre gıda, temel mal ve enerji gruplarının katkılarının sırasıyla 0,63, 0,25 ve 0,22 puan arttığı; hizmet grubunun katkısının ise 0,07 puan azaldığı görülmüştür.

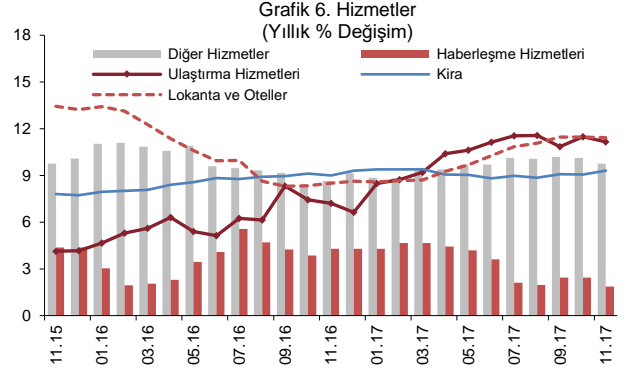
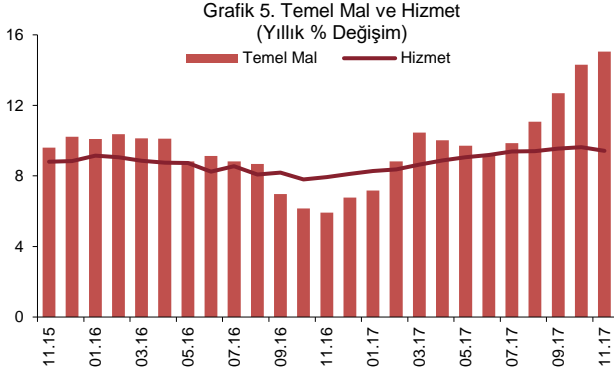
Mevsimsellikten arındırılmış verilerle çekirdek enflasyon göstergelerinin üç aylık ortalamalarına göre Kasım ayında enflasyonun ana eğilimi yüksek seviyesini korumuştur (Grafik 3). Bu dönemde ana eğilim temel mal grubunda sınırlı bir oranda gerilerken, hizmet grubunda görece yatay seyretmiştir (Grafik 4). Yakın dönem fiyat hareketlerinde etkili olan geçici unsurlar (giyim grubunda ağırlıklandırma yönteminin değişmesi ve dayanıklı mal gruplarındaki vergi indiriminin sona ermesi) arındırıldığında enflasyonun ana eğiliminin bir önceki aya kıyasla yükseldiği görülmüştür.

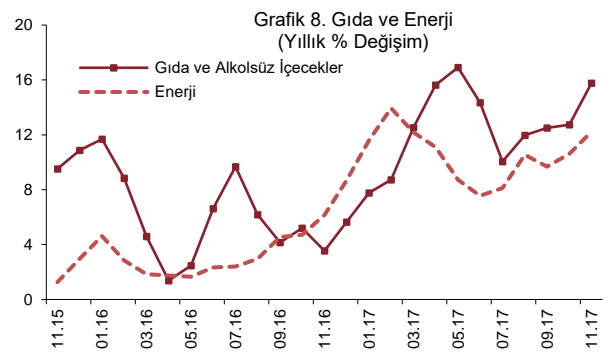
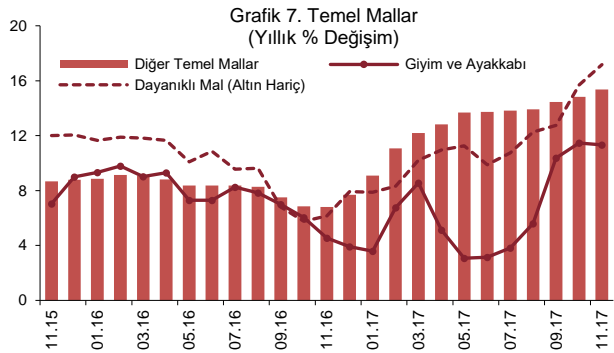
KASIM AYI FİYAT GELİŞMELERİ

5 ARALIK 2017

Kasım ayında hizmet grubu fiyatları sınırlı bir oranda (yüzde 0,11) artmış, yıl başından bu yana yükselen grup yıllık enflasyonu 0,21 puan azalarak yüzde 9,42'ye gerilemiştir (Grafik 5 ve Tablo 1). Bu dönemde, yıllık enflasyon kira grubunda artarken lokanta-otel grubunda yatay seyretmiş, diğer alt gruplarda ise bir miktar azalmıştır. Ulaştırma grubunda fiyatlar havayolu ile şehirlerarası kara taşımacılığı hizmetlerine bağlı olarak düşüş kaydetmiştir. Diğer hizmetler grubu enflasyonundaki azalışta ise paket tur fiyatlarındaki düşüş (yüzde 3,52) etkili olmuştur. Kiranın aylık artışı ise bir miktar hızlanmıştır.

Temel mal grubu yıllık enflasyonu Kasım ayında 0,74 puan artarak yüzde 15,05 ile endeks tarihindeki en yüksek seviyesine ulaşmıştır (Grafik 5). Bu dönemde yıllık enflasyon giyim grubunda yataya yakın seyrederken, diğer alt gruplarda temelde döviz kuru kaynaklı olarak yükselmiştir (Grafik 7). Dayanıklı mal grubunda özellikle otomobil, beyaz eşya ve diğer elektrikli aletlerde gözlenen yüksek fiyat artışları dikkat çekmiştir. Giyim ve dayanıklı tüketim dışı temel mallarda ise fiyat artışları hızlanmıştır. Bu dönemde temel mal grubu enflasyonunun yukarı yönlü seyrinde döviz kuru gelişmeleri ana belirleyici olurken, toplam talep koşulları da bu görünümü desteklemiştir.

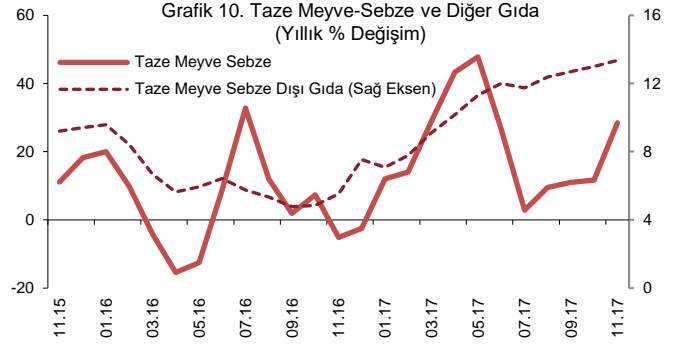
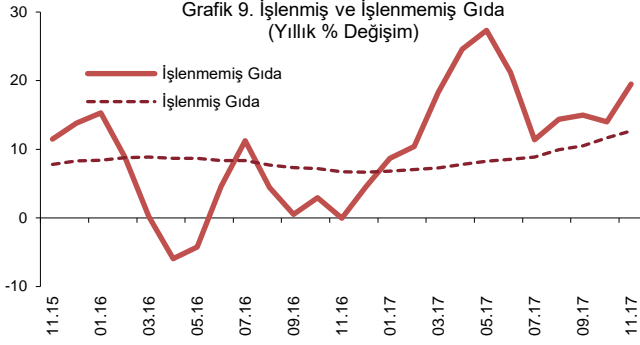
Enerji fiyatları Kasım ayında yüzde 2,53 ile yüksek bir oranda artmıştır (Tablo 1). Bu gelişmede, döviz kuru ile petrol ve diğer girdi fiyatlarına bağlı olarak sırasıyla yüzde 4,46 ve 2,66 oranlarında artan akaryakıt ve tüpgaz fiyatlarının yanı sıra yüzde 4,97 oranında artan katı yakıt fiyatları belirleyici olmuştur. Böylelikle, enerji grubu yıllık enflasyonu 1,62 puanlık artışla yüzde 12,23'e yükselmiştir (Grafik 8).

Gıda ve alkolsüz içecekler yıllık enflasyonu Kasım ayında 3,04 puan artarak yüzde 15,78 olmuştur (Grafik 8). Bu dönemde, mevsimsellikten arındırılmış işlenmemiş gıda fiyatları sebze grubu öncülüğünde kayda değer bir oranda yükselmiştir. Diğer taraftan, kırmızı et fiyatları gerilemeye devam etmiştir. Böylelikle, işlenmemiş gıda yıllık enflasyonu yüzde 19,48'e ulaşmıştır (Grafik 9). İşlenmiş gıda grubunda ise aylık bazda yüksek bir fiyat artışı (yüzde 1,17) gerçekleşmiştir. Çiğ süt fiyatlarındaki artış eğilimine bağlı olarak bu grupta peynir, diğer süt ürünleri ve tereyağındaki

KASIM AYI FİYAT GELİŞMELERİ

5 ARALIK 2017

güçlü fiyat artışları devam etmiştir. Bu çerçevede, taze meyve-sebze dışı gıda yıllık enflasyonu Kasım ayında yüzde 13,36'ya yükselmiştir (Grafik 10).

Tablo 1. Kasım Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)

	Aylık		Yıllık	
	Kasım 2017	Kasım 2016	Kasım 2017	Kasım 2016
TÜFE	1,49	0,52	12,98	7,00
1. Mallar	2,09	0,62	14,58	6,59
Enerji	2,53	1,05	12,23	6,15
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	2,11	-0,58	15,78	3,55
İşlenmemiş Gıda	3,17	-1,57	19,48	-0,02
Taze Meyve-Sebze	7,24	-6,77	28,50	-5,15
Diğer İşlenmemiş Gıda	0,94	1,72	14,80	3,36
İşlenmiş Gıda	1,17	0,28	12,68	6,73
Ekmek ve Tahıllar	0,89	0,44	9,48	9,06
Diğer İşlenmiş Gıda	1,32	0,18	14,52	5,45
Enerji ve Gıda Dışı Mallar	1,93	1,27	14,66	8,90
Temel Mallar	2,12	1,46	15,05	5,92
Dayanıklı Mallar (Altın Hariç)	1,85	0,56	17,17	6,16
Giyim ve Ayakkabı(*)	3,83	3,96	11,33	4,53
Diğer Temel Mallar	1,05	0,58	15,37	6,81
Alkollü İçecekler ve Tütün	0,01	0,01	10,41	22,61
Altın	5,83	4,23	22,09	29,51
2. Hizmetler	0,11	0,30	9,42	7,94
Kira	0,85	0,61	9,31	8,99
Lokanta ve Oteller	0,46	0,48	11,43	8,50
Ulaştırma Hizmetleri	-1,27	-0,97	11,15	7,21
Haberleşme Hizmetleri	0,12	0,67	1,87	4,29
Diğer Hizmetler	0,01	0,36	9,75	8,65
3. Temel Göstergeler				
B - İşlenmemiş Gıda Ürünleri, Enerji, Alkollü İçkiler ve Tütün ile Altın Hariç TÜFE	1,09	0,74	12,17	6,89
C - Enerji, Gıda ve Alkolsüz İçecekler, Alkollü İçkiler ile Tütün Ürünleri ve Altın Hariç TÜFE	1,07	0,84	12,08	6,99
D - İşlenmemiş Gıda, Alkollü İçecekler ve Tütün Ürünleri Hariç TÜFE	1,39	0,81	12,35	6,98

Kaynak: TÜİK.

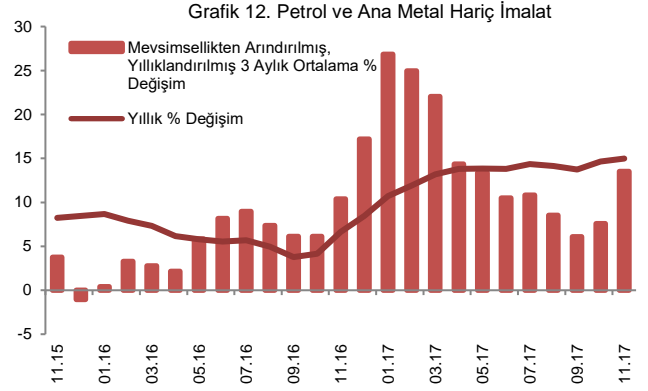
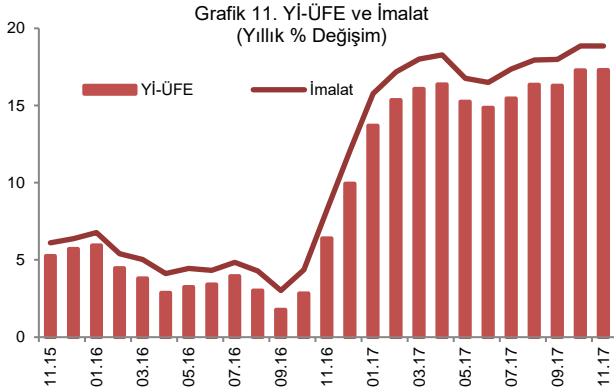
(*) Giyim hizmetlerini içermemekte olup, sadece malları kapsamaktadır.

KASIM AYI FİYAT GELİŞMELERİ

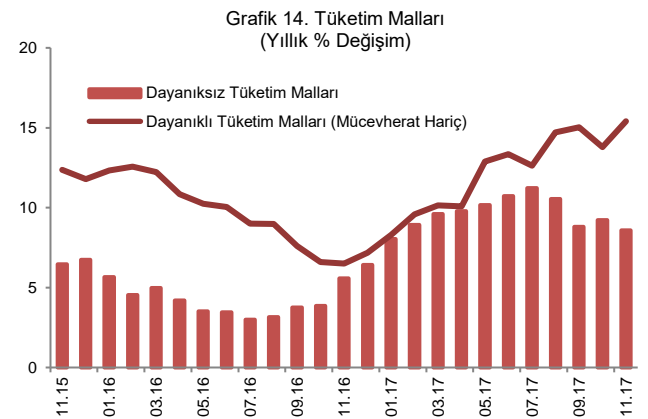
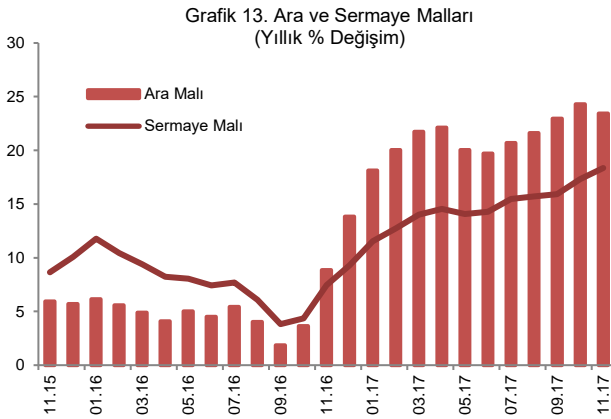
5 ARALIK 2017

...Yİ-ÜFE...

Yurt içi üretici fiyatları Kasım ayında döviz kuru ve petrol başta olmak üzere emtia fiyatlarındaki gelişmelerle yüzde 2,02 oranında artmış; yıllık enflasyon sınırlı bir yükselişle yüzde 17,30 olmuştur (Grafik 11). Yıllık enflasyon imalat sanayiinde yatay seyrederken, petrol ve ana metal hariç imalat sanayiinde yüzde 14,98'e yükselmiştir. Petrol ve ana metal hariç imalat sanayi fiyatlarının mevsimsellikten arındırılmış ana eğilimi ise önemli ölçüde hızlanmıştır (Grafik 12).

Ana sanayi gruplarına göre Kasım ayında fiyatlar dayanıksız tüketim mallarında görece ılımlı artarken, diğer alt gruplarda güçlü fiyat artışları gözlenmiştir (Tablo 3). Ara malı fiyatlarındaki belirgin artışta demir-çelik, plastik, diğer ana metal ve kimyasal ürünler; sermaye malı fiyatlarında ise metal yapı ürünleri, motorlu kara taşıtları ve makine imalatı öne çıkmıştır. Bu dönemde, dayanıklı tüketim malları fiyatları mobilya ve ev aletleri kaynaklı artış kaydetmiş, dayanıksız tüketim malı fiyatları ise tekstil, meyve ve sebze ile süt ürünlerine bağlı olarak yükselmiştir. Sonuç olarak, Türk lirasındaki değer kaybı ve emtia fiyatlarındaki gelişmelere bağlı olarak tüketici fiyatları üzerinde üretici fiyatları kaynaklı maliyet baskıları güçlenmiştir.

KASIM AYI FİYAT GELİŞMELERİ

5 ARALIK 2017

...TABLOLAR

Tablo 2. Kasım Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)

	Ağırlık	Kasım 2017		Kasım 2016	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
TÜFE	100	1,49	12,98	0,52	7,00
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	21,77	2,11	15,78	-0,58	3,55
Alkollü İçecekler ve Tütün	5,87	0,01	10,41	0,01	22,61
Giyim ve Ayakkabı	7,33	3,77	11,30	3,89	4,59
Konut	14,85	1,25	9,81	0,87	5,87
Ev Eşyası	7,72	0,95	12,85	-0,12	5,46
Sağlık	2,63	0,21	12,38	0,05	9,16
Ulaştırma	16,31	2,01	18,56	0,49	9,57
Haberleşme	4,12	0,25	1,44	0,64	3,09
Eğlence ve Kültür	3,62	0,21	9,90	1,25	4,26
Eğitim	2,69	0,08	10,46	0,10	9,50
Lokanta ve Oteller	8,05	0,46	11,43	0,48	8,50
Çeşitli Mal ve Hizmetler	5,04	1,84	13,39	1,16	10,92

Kaynak: TÜİK.

Tablo 3. Kasım Ayı Yİ-ÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)

	Ağırlık	Kasım 2017		Kasım 2016	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
Yİ-ÜFE	100	2,02	17,30	2,00	6,41
Madencilik	3,36	2,70	13,67	2,45	6,20
İmalat	88,79	2,41	18,86	2,41	8,25
Petrol Ürünleri Hariç İmalat	86,18	2,11	17,75	2,47	7,91
Petrol ve Ana Metal Ürünleri Hariç İmalat	77,80	1,80	14,98	1,51	6,62
Elektrik, Gaz Üretimi ve Dağıtım	6,81	-3,73	0,09	-3,16	-13,41
Su Temini	1,03	0,93	11,59	0,84	7,76
Ana Sanayi Kollarına Göre Yİ-ÜFE					
Ara Malı		3,02	23,43	3,74	8,87
Dayanıklı Tüketim Malları		2,13	15,54	1,42	11,39
Dayanıklı Tüketim Malları (Mücevherat Hariç)		1,78	15,41	0,35	6,50
Dayanısız Tüketim Malları		0,21	8,58	0,80	5,58
Sermaye Malı		2,87	18,36	1,97	7,47
Enerji		1,22	14,79	-0,89	-2,71

Kaynak: TÜİK.

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.